

Sygn. akt I UK 101/14

POSTANOWIENIE

Dnia 20 sierpnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z odwołania K. B.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziałowi w Ł.
z udziałem zainteresowanego P. H.
o podleganie ubezpieczeniom społecznym,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 20 sierpnia 2014 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonej od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 9 października 2013 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 9 października 2013 r. Sąd Apelacyjny w [...] – w sprawie K. B. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziałowi w Ł. przy udziale zainteresowanego P. H. o podleganie ubezpieczeniom społecznym – zmienił zaskarżony apelacją organu rentowego wyrok Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w S. z dnia 22 listopada 2012 r. i oddalił odwołanie K. B. i P. H. od decyzji organu rentowego z dnia 25 maja 2012 r., którą stwierdzono, że K. B. nie podlega od dnia 20 października 2011 r. ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym, ubezpieczeniu chorobowemu i ubezpieczeniu wypadkowemu z tytułu zatrudnienia w firmie P. H..

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego (w całości) odwołująca się zaskarżyła skargą kasacyjną. Skargę oparto na obydwu podstawach kasacyjnych określonych w art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania (art. 398⁴ § 2 k.p.c.) oparto na przyczynie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. W ocenie skarżącej w sprawie występuje następujące istotne zagadnienie prawne: „czy w świetle art. 83 § 1 k.c. w zw. z art. 22 § 1 k.p. zachodzi pozorność umowy o pracę w sytuacji, gdy pracownik w rzeczywistości świadczy na rzecz pracodawcy, pod jego kierownictwem i w miejscu wyznaczonym, pracę innego rodzaju niż określona w umowie o pracę, jeżeli po stronie pracodawcy potrzeba powierzenia pracownikowi innego rodzaju pracy wyłoniła się po zawarciu umowy, zaś w momencie składania oświadczeń woli przez strony świadczona miała być praca przewidziana w umowie o pracę?”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżąca wykazała istnienie przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

W świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego dotyczącego przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne polega na sformułowaniu samego zagadnienia wraz ze wskazaniem przepisu prawa, na tle którego to zagadnienie występuje oraz wskazaniu argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, w tym także na sformułowaniu własnego stanowiska przez skarżącego. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, LEX nr 1102817). Analogicznie należy traktować wymogi konstrukcyjne samego zagadnienia prawnego, formułowanego w ramach przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., oraz jego związek ze sprawą i skargą kasacyjną, która miałaby zostać rozpoznana przez Sąd Najwyższy. Zagadnienie prawne powinno: 1) być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571); 2) być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2002 r., III CZP 66/02, LEX nr 57240; z dnia 22 października 2002 r., III CZP 64/02, LEX nr 77033 i z dnia 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, LEX nr 478179); 3) pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, LEX nr 864002; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, LEX nr 560504) i 4) dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (poważne) wątpliwości. Istotność zagadnienia prawnego konkretyzuje się zaś w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa i praktyki sądowej. Wymóg ten jest uzasadniony publicznymi celami rozpoznania przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2007 r., V CSK 356/07, LEX nr 621243). Ograniczenie się przez skarżącego do pytania nie jest wystarczającym określeniem zagadnienia prawnego, jeżeli

zagadnienie prawne nie zostało przedstawione bez odniesienia się do ogólnych problemów interpretacyjnych (postanowienie SN z 25 lutego 2008 r., I UK 332/07, LEX nr 452451). Istotne zagadnienie prawne w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. musi występować w sprawie – wynikać na tle podstaw zaskarżonego skargą kasacyjną wyroku Sądu drugiej instancji. Nie można przedstawiać w ramach tego zagadnienia kwestii opartych na założeniach sprzecznych z podstawą faktyczną zaskarżonego wyroku Sądu drugiej instancji. Zgodnie z art. 398¹³ § 2 k.p.c. w postępowaniu kasacyjnym nie jest dopuszczalne powołanie nowych faktów i dowodów, a Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Uwzględniając przedstawione wyżej stanowisko judykatury w zakresie spełnienia obowiązku, o którym mowa w art. 398⁴ § 2 k.p.c. w związku z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. należy stwierdzić, że skarżąca nie przedstawiła istotnego zagadnienia prawnego sprawy w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. dotyczącego przedstawionych w uzasadnieniu wniosku przepisów prawa materialnego.

Autorka rozpatrywanej skargi swoje „zagadnienie” sprowadza do postawienia – zacytowanego wyżej – pytania. Razi – w takim ujęciu uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania – ogólnikowość przedstawionej kwestii, brak odpowiedniej juredycznej argumentacji – uwzględniającej stanowisko zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] w zakresie analiz interpretacyjnych art. 22 § 1 k.p. oraz art. 83 § 1 k.c. w związku z art. 300 k.p., szeroko przedstawionych w jego uzasadnieniu – argumentacji, którą autorka skargi wykazałaby, że w sprawie rzeczywiście występuje istotne zagadnienie prawne w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Podkreślić trzeba ponadto, że uzasadnienie wniosku oparte jest na sprzecznym z podstawą faktyczną zaskarżonego wyroku Sądu drugiej instancji (wiążącą Sąd Najwyższy stosownie do przepisu art. 398¹³ § 2 k.p.c.), w myśl której K. B. nie wykonywała umówionej pracy biurowej, a strony zawarły umowę o pracę dla pozorów, zdając sobie od początku sprawę, że z uwagi na zaawansowaną ciążę skarżąca nie będzie w stanie w dłuższym okresie czasu wykonywać umówionej pracy biurowej (do której samodzielnego wykonywania nie miała doświadczenia) ani wymagającej wysiłku fizycznego pracy przy małych dzieciach (zawarta umowa o pracę nie dotyczyła

opieki nad dziećmi, a pracodawca nie kierował jej na wstępne badania lekarskie w celu ustalenia, czy jest zdolna do wykonywania pracy w takim zakresie). Ponadto nie było faktycznej potrzeby zatrudnienia pracownika na stanowisku biurowym. Wskazywane w skardze kasacyjnej zagadnienie prawne opiera się na niesłusznym założeniu (przeciwным ustaleniom Sądu drugiej instancji), zgodnie z którym skarżąca na podstawie zawartej umowy o pracę na stanowisku pracownika administracyjnego wykonywała pracę innego rodzaju powierzoną jej – w ramach zawartej umowy o pracę – przez pracodawcę.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c.